

УДК: 615.12:004.415.2.01

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ПРОГРАМНИХ КОМПЛЕКСІВ В АПТЕЧНИХ ЗАКЛАДАХ

Немченко А. С., Назаркіна В. М., Лебедин А. М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

economica@ukr.net

Резюме. Проведено порівняльний аналіз сучасних програмних комплексів в аптечних закладах. На сьогоднішній день в аптечних закладах розповсюджені такі програмні комплекси для управління та обліку: «1С: Аптека», система «АНР-аптека» (Асоціація незалежних розробників, м. Київ), «Парацельс», «Фармзаказ АПТЕКА», «ПроЗа-Аптека», IDS-Chemist, IBS Аптека. Найбільш поширеною є програма «Парацельс», найдоступніша за ціною на потужному функціоналі. Менш розповсюдженими, але з більшим функціоналом і оптимальною ціною є: «ПроЗа-Аптека» та IDS-Chemist. IBS Аптека розроблена спеціально для України і є найдоступнішим функціоналом, який відповідає сучасним вимогам до програмного забезпечення обліку в аптечних закладах.

Ключові слова: аптечні заклади, програмні комплекси, прайс-листи, імпорт/експорт документів, «Парацельс», «АНР-Аптека», IDS-Chemist.

Вступ. Загальносвітові тенденції впровадження інформаційних технологій в аптечну практику зумовлені необхідністю генерування інформації – ключового ресурсу сучасної економіки, який забезпечує конкурентні переваги.

Аптека має подвійну природу, з однієї сторони – це заклад охорони здоров'я, що забезпечує лікарськими засобами (ЛЗ) та виробами медичного призначення (ВМП) населення, з іншої є комерційною організацією зі складною структурою звітності, що підтримує контакти з багатьма постачальниками, контролює різні аспекти перш за все соціально важливих товарів.

Основними бізнес-процесами в роботі аптечного закладу є: виявлення дефектури, вибір постачальника, формування замовлення, надходження та підготовка до реалізації товарів, ведення системи обліку, управління запасами, оптимальне переміщення товару в межах однієї аптечної мережі, відпуск

лікарських препаратів споживачам. Ці процеси в аптеці тісно взаємозв'язані і відбуваються майже одночасно. Комп'ютерні програми, що дозволяють ці процеси автоматизувати, надають аптечним закладам низку переваг.

Для аптечної справи головна умова успішної автоматизації – підтримка єдиної системи обліку ЛЗ та ін. аптечних товарів у межах всієї торгової мережі. Це дозволяє: забезпечити гнучке ціноутворення на аптечні товари з точки зору надання знижок (враховуючи постачальників, умови постачання, групи товарів, сезонність, тощо), контроль бракованих серій, облік сертифікатів якості та безліч інших не менш значущих функцій. До основних факторів, що обумовлюють необхідність застосування комп'ютерних технологій в аптеці відносять: значні адміністративні витрати; різкі зміни цін на ліки, що можуть призвести до виникнення надлишків на складах; нерівномірне та несвоєчасне надходження інформації про стан продажу товарів, що призводить до відсутності реальної інформації, як для ведення обліку, так і для здійснення замовлень у дистриб'юторів; людський фактор. Автоматизація управління дозволяє уникнути подібних витрат та вести повний і точний облік аптечних товарів [1, 2].

Комп'ютерні технології в аптечних закладах використовуються для управління, організації обліку руху товару та документування господарських процесів і операцій, а також складання звітності та її аналізу.

Мета провести порівняльний аналіз сучасних програмних комплексів для управління та обліку в аптечних закладах.

Методи та матеріали: порівняльний аналіз, контент-аналіз.

Результати досліджень. Наразі існує три ступені комп'ютеризації аптечного бізнесу: активне користування програмою електронного замовлення (приблизно 70% від загального числа аптек); автоматизований бухгалтерський облік аптечного закладу (50%); електронний документообіг з використанням технологій внутрішнього штрих кодування (5-10%).

В аптечній практиці важливі цілі, які вирішуються при використанні програмного забезпечення, а саме:

- управління асортиментом аптеки – підтримка оптимального асортименту, максимально вигідного з точки зору задоволення попиту та залучення клієнтів в аптеку, а також отримання прибутку;
- управління товарними запасами – підтримка належних складських запасів;
- організація якісного та швидкого обслуговування покупців;
- управління взаємодією з клієнтами – збільшення обсягу продажів за рахунок ефективного залучення та утримання клієнтів;
- мінімізація ризиків щодо можливих порушень, пов'язаних з державним регулюванням обігу ЛЗ – забезпечити якісне та безпечне обслуговування клієнтів та уникнути штрафних санкцій з боку контролюючих органів;
- мінімізація фінансових, організаційних і трудових витрат, пов'язаних з автоматизацією процесів за умови успішного вирішення всіх поставлених завдань.

Основними вимогами до програмного забезпечення в аптеці є:

- система має бути доступною для використання співробітниками аптеки, які пройшли курс навчання по роботі з системою;
- система має забезпечуватися механізмами запобігання втрат інформації у випадку збоїв на сервері, що забезпечують відновлення інформації, механізмами резервного копіювання;
- програмне забезпечення повинно дозволяти організацію довідника аптечних товарів з підтримкою складної ієрархічної структури відповідно до існуючої класифікації [3, 5].

На сьогоднішній день в аптечних закладах розповсюджені такі програмні комплекси для управління та обліку: «1С: Аптека», система «АНР-Аптека» (Асоціація незалежних розробників, м. Київ), «Парацельс», «Фармзаказ АПТЕКА», «ПроЗа-Аптека», IDS-Chemist, IBS Аптека [4]. Нами був проведений

аналіз технічних можливостей та інших характеристик вище наведених програмних комплексів, результати якого представлені в таблиці.

За результатами аналізу встановлено, що програмні комплекси суттєво відрізняються за ціною, а також інформаційно-довідниковими базами ЛЗ. Всі програмні комплекси підтримують такі функції як імпорт / експорт документів, а також формування потреби (дефектури, попиту) з відібраних пропозицій. Встановлено, що такі функції, як імпорт прайс-листів дистриб'юторів зі спеціальними цінами та автоматичний вибір постачальників за критеріями мінімальної їх кількості або мінімальної ціни підтримують програми: Парацельс, IBS Аптека, «Фармзаказ АПТЕКА». Встановлено, що функцію «Облік ЛЗ з відстеженням кінцевих термінів реалізації» підтримують: IDS-Chemist, IBS Аптека, «ПроЗа-Аптека». Фільтрація пропозицій по даті або по обраному списку постачальників не підтримується комплексами IDS-Chemist та «ПроЗа-Аптека».

Програмний комплекс IBS Аптека підтримує одночасну роботу з декількома чеками. IDS-Chemist в своєму функціоналі має можливість вести штатний розклад аптечного закладу, особові справи працівників. Підтримка дисконтних і бонусних систем проводиться такими програмними комплексами: Парацельс, «1С: Аптека», «АНР-Аптека». Налаштування системи без допомоги розробників можливий комплексами: Парацельс, «1С: Аптека», «Фармзаказ АПТЕКА». Інвентаризація без зупинки продаж Парацельс, «АНР-Аптека», IDS-Chemist, «ПроЗа-Аптека» [6, 7, 8].

Порівняльний аналіз програмних комплексів в аптечних закладах

Технічні можливості та ін. характеристики	Парацельс	«1С: Аптека»	«АНР-Аптека»	IDS-Chemist	IBS Аптека	«Фармзаказ АПТЕКА»	«ПроЗа-Аптека»
Призначення	програма для обліку та реалізації ЛЗ та супутніх товарів в аптеках	автоматизація обліку товарообігу в закладах роздрібної реалізації ЛЗ: в окремо взятій аптеці і в мережі аптек	автоматизація обліку товарообігу в закладах роздрібної реалізації ЛЗ: в окремо взятій аптеці і в мережі аптек	автоматизація процесу реалізації ЛЗ в аптеках (з використанням штрих кодування) та централізованої обробки даних шляхом ведення єдиної бази даних	автоматизація процесу реалізації ЛЗ в аптеках	програмний додаток для платформи Windows, призначений для перегляду пропозицій постачальників, які розміщують прайс-листи у «Щотижневику Аптека»	автоматизація обліку товарообігу в закладах роздрібної торгівлі ЛЗ в окремо взятій аптеці і в мережі аптек
Вартість	5000 грн. базова версія; + за кожне робоче місце	≈ на 40% більше від Парацельс	висока вартість	не оприлюднена	7000 грн. для однієї аптеки	безкоштовно	від 10600 грн.
Імпорт/експорт документів	+	+	+	+	+	+	+
Імпорт прайс-листів дистриб'юторів зі спеціальними цінами	+	-	-	-	+	+	-
Фільтрація пропозицій по даті або по обраному списку постачальників	+	+	+	-	+	+	-
Формування потреби	+	+	+	+	+	+	+

(дефек-тури, попиту) з відібраних пропозицій							
Автоматичний вибір постачаль-ників за крите-ріями мінімальної їх кількості або мінімальної ціни	+	-	-	-	+	+	-
База ЛЗ	+ 86 тис. позицій	+ створюється додатково	+ 25 тис. позицій	+	+	+	+
Облік ЛЗ з від-стеженням кін-цевих термінів реалізації	«-» відсутня інформація	«-» відсутня інформація	«-» відсутня інформація	+	+	«-» відсутня інформація	+
Підтримка дис-контних і бонус-них систем	+	+	+	-	+	-	-
Одночасна ро-бота з декількома чеками	-	«-» відсутня інформація	«-» відсутня інформація	-	+	-	-
Вести штатний розклад закладу, особові справи працівників	-	-	-	+	-	-	-
Налаштування системи без допомоги розробників	+	+	-	-	-	+	-
Інвентаризація без зупинки продажів	+	-	+	+	-	-	+

Висновки

Розвиток сучасних аптечних закладів неможливий без активного застосування нових інформаційних технологій. З метою підвищення ефективності управлінських рішень, керівники аптечних закладів наразі приділяють велику увагу впровадженню сучасних технологій. Інформаційне забезпечення стало важливою областю, яке полягає в зборі та обробці інформації, необхідної для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Наразі широко відомі програмні комплекси для роботи аптеки: «1С: Аптека», система «АНР-Аптека» (Асоціація незалежних розробників, м. Київ), «Парацельс», «Фармзаказ АПТЕКА». Найбільш поширеною є програма «Парацельс», найдоступніша за ціною на потужному функціоналі. Менш розповсюдженими, але з більшим функціоналом і оптимальною ціною є: «ПроЗа-Аптека» та IDS-Chemist. IBS Аптека розроблена спеціально для України і є найдоступнішим функціоналом, який відповідає сучасним вимогам до програмного забезпечення обліку в аптечних закладах.

Література

1. Автоматизация аптек. Автоматизация аптечных сетей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medisoft.ws/>
2. Автоматизация аптек. Программа для аптек. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ibssystem.com.ua>
3. Автоматизация аптек: программное обеспечение для аптек [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://skarb.ua/>
4. Автоматизация аптек. Система учета движения товара «Аптека» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pharmbase.com.ua/>
5. Гриценко І.О. Інформаційне забезпечення інноваційної діяльності аптечної мережі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/gritsenko-io-informatsiyne-zabezpechennya-innovatsiynoyi-diyalnosti-aptechnih-merezh/>

6. ПроЗа-Аптека – ProZa [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.prozasoft.com/ua/product/4
7. «Фармзаказ АПТЕКА»: быстрее, выше, сильнее! [Електронний ресурс] :
Режим доступу: <http://www.apteka.ua/pharmzakaz>.
8. IDS-Infotechcentre Development Studio. Інформаційні Рішення для Ваших
Ідей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ids.te.ua/>

UDK: 615.12:004.415.2.01

ANALYSIS OF MODERN PROGRAM COMPLEXES IN PHARMACY FACILITIES

Nemchenko A. S., Nazarkina V. M., Lebedyn A. M.

National University of Pharmacy, Kharkov, Ukraine

Summary. A comparative analysis of modern software systems in pharmacies has been carried out. Today, in pharmacies, such software packages for management and accounting as: “1С: Pharmacy”, the system “ANR-Pharmacy” (Association of Independent Developers., Kiev), Paracelsus, “Pharmazakaz Pharmacy”, “ProZa-Pharmacy”, IDS-Chemist, IBS Pharmacy. The most common is the program "Paracelsus", the most affordable at a powerful functionality. Less common, but with greater functionality and the best price is the "ProZa-Pharmacy" and IDS-Chemist. IBS Pharmacy developed specifically for Ukraine and is an accessible functional that meets modern requirements for accounting software in pharmacies.

Key words: *pharmaceutical institutions, software packages, price lists, import / export of documents, Paracelsus, ANR-Pharmacy, IDS-Chemist.*

УДК: 615.12:004.415.2.01

АНАЛИЗ СОВРЕМЕННЫХ ПРОГРАММНЫХ КОМПЛЕКСОВ В АПТЕЧНЫХ УЧРЕЖДЕНИЯХ

Немченко А. С., Назаркина В. Н., Лебедин А. Н.

Национальный фармацевтический университет, г. Харьков, Украина

Резюме. Проведен сравнительный анализ современных программных комплексов в аптечных учреждениях. На сегодняшний день в аптечных учреждениях распространены такие программные комплексы для управления и учета «1С: Аптека», система «АНР-Аптека» (Ассоциация независимых разработчиков., г. Киев), «Парацельс», «Фармзаказ АПТЕКА», «ПроЗа-Аптека», IDS-Chemist, IBS Аптека. Наиболее распространенной является программа «Парацельс», самая доступная по цене на мощном функционале. Менее распространенными, но с большим функционалом и оптимальной ценой является «ПроЗа-Аптека» и IDS-Chemist. IBS Аптека разработана специально для Украины и является доступным функционалом, который отвечает современным требованиям к программному обеспечению учета в аптечных учреждениях.

Ключевые слова: *аптечные учреждения, программные комплексы, прайс-листы, импорт / экспорт документов, «Парацельс», «АНР-Аптека», IDS-Chemist.*